

schrijver : Franz Arz
titel : Aziatische Drachen
ondertitel : Kampfdrachen und andere Fes-
sel drachen mit Bauanleitungen und
Plänen
uitgave : Augustus Verlag Augsburg 1992
ISBN 3-8043-0197-5
omvang : 21 x 26 cm, 96 bladzijden gebon-
den in harde kaft
prijs : DM 29.80

Het boek dat voor me ligt maakt waar wat titel en ondertitel beloven. Het gaat over Aziatische vliegers en veel kleurenfoto's evenals duidelijke maatschetsen ondersteunen de werkbeschrijvingen. Maar dit onderwerp roept wel vragen op. Je kunt niet zeggen: "Dit is alweer een specialisatie binnen het algemene (westerse) vliegergebeuren". Het omgekeerde is waar, ons westerse vliegeren is een uit de krachten gegroeide afstammeling van het Aziatische. Het spanningsveld tussen de oude cultuur van vliegermaken uit bamboe en papier enerzijds en de modieuze high tech benadering bij ons anderzijds, dat spanningsveld geeft aan dit westerse boek een dubbele bodem.

Franz Arz spreekt bij zijn inleiding van een zekere moeheid, verveling, die in het westen voelbaar is ten aanzien van de geperfectioneerde kunststofvliegers. De discrepantie tussen Oost en West wordt op die pagina fraai uitgedrukt door een foto van een meer dan levensgrote Daruma-vlieger (naar een boeddhistische heilige) op het Scheveningse strand, gemaakt van spinnakernylon en opgehouden door een westers paar in shorts. Op de achtergrond reclames voor bier en ijs en achter het dranghek onder andere een oosterse vrouw in spijkerbroek. - Vermenging van cultuur elementen - De Daruma-voorstelling op de vlieger is verworden tot decoratie met een onbegrepen oosters tintje.

Gegeven dit uitgangspunt is een meer dan fragmentarische behandeling van de Aziatische vlieger binnen één boekdeeltje uitgesloten. Toch doet de schrijver meer dan alleen technische aanwijzingen geven voor de bouw. Dat meerdere moest dus wel beknopt blijven.

Men kan twijfels hebben over de wat snobbistische ijver waarmee sommige meer of minder geslaagde Chinees/Japanse karakters en symbolische schilderijen op vliegers nabootsen. Ik voor mij zie liever de vliegers van Lucas Vogel, die zijn perfect uitgevoerde oosterse vliegers van een uitstekende aangepaste eigen decoratie voorziet. Gelukkig zijn hiervan een drietal fraaie voorbeelden in het boek afgebeeld.

De techniek van het vliegerbouwen met bamboe en papier wordt door Franz Arz systematisch en duidelijk beschreven. Hij heeft niet in de laatste plaats door zijn reizen naar het verre Oosten een diepgaande studie van deze werkwijze gemaakt. Vorig jaar had ik het genoeg, onder zijn leiding binnen één cursusdag een kleine Edo te maken en me van zijn meesterschap te overtuigen. (Ik kan ieder zo'n cursus aanbevelen.) De keuze van 20 modellen is bepaald gelukkig. Veel verscheidenheid en niet al te moeilijk.

Wie zich hiermee actief wil gaan bezighouden moet wel enkele beperkingen van deze vliegers aanvaarden: ze zijn op de Rokkakoe na niet demontabel en verder blijft papier, hoe goed ook van kwaliteit, erg kwetsbaar. Als dit geen onoverkomelijke bezwaren zijn, kan men ondervinden dat er veel tegenover staat. De kennismaking en ervaring met Aziatische vliegers opent ook een weg naar veel bijzonder genoeg. Daarbij kan dit boek goede diensten bewijzen en het is bovendien als interessante lectuur óók best aan te bevelen.

Harm van Veen, Den Haag.